

2:o Era skoplagg – hela skor på resan,

3:o Era sängkläder.

4:o I korgarne, hvad som rymmes.

Det öfriga får Mari packa in i stora lådan, och det får komma efteråt, när tillfälle blir.

Kom ihåg, att taga afsked af alla och tacka alla för all godhet emot er.

10 Hanna, Hinni och Janne få åka på ena kärran. Wille med Maria på den andra. Eller också får Hanna sitta med Wille och Maria, huru det blir rum. Men Maria måste i alla fall ha Wille.

Bären i trädgården hålla på att mogna, Vinbär, stickelbär och hallon. Jordgubbar finnas väl också ännu kvar, då ni kommer.

Jag helsar er ömt, bedjande hvarje dag Gud bevara er och böja ert sinne till det godt är, så att jag med lugn må kunna gå hädan, när Gud så vill, förtröstande på, att I skolen blifva goda menniskor. Varen ödmjuka, lydiga, beskedliga mot alla. Ni har förlorat det bästa ett barn kan ega i lifvet, er goda, goda Mamma. Så mycket mer behöfver ni alla menniskors godhet och hjälpen.

20 Gud vare hos Er Eder

egen öme Pappa.

H:fors den 7 Juni 1857.

Helsa Alla på Niemenkylä och tacka från Pappa för deras godhet mot er,

30 **79** J. V. SNELLMAN – J. W. G:SON SNELLMAN
20. VIII 1857

Uleåborgs LA, J. W. Snellman G:son arkiv

Min Käre Broder!

Ursäkta, att jag något dröjt med besvarandet af Ditt vänliga bref daterat den 29:e p[assa]to.

Jag skrifver hufvudsakligen med anledning af Dina förfrågningar rörande Din sons studentskap.

40 Enligt min öfvertygelse förhåller sig med de lärda studierna och en för industrin bestämd yngling uppfostran sålunda:

I en skola utgör väl studentskapet närmaste mål. Men redan der och än mera på den högre skolan, gymnasium, ser ynglingen in i en längre framtid. De bästa tänka på framtida litterär utmärkelse, de sämre, af föräldrarnes tanklöshet understödda, på tjenster, inkomst titlar och ordnar. Hvar och en slår sig åt någondera sidan; men hvad alla anse ringa är industrin och handeln. Vanorna föra också en sådan gosse och yngling från all rörlighet och strängare ordning i det praktiska. Nästan alla blifva kommoda och opraktiska, de flesta i yttre måtto slarivar.
50 Hårtill kommer, att en stor del af studierna blifva gagnlösa, om de efter slutad skolgång skola afbrytas; ty skollexan för sig är ingenting värd, om på den icke något vidare bygges,

En blifvande handlande har som student ingenting att göra. Den anförda allmänna rigtningen i skolan uttalar sig än starkare vid universitetet. Skulle den af helt andra sträfvanden omgifna affärskan-

didaten också med gagn höra en eller annan föreläsning, så vexer derunder vanan vid kommoditet i det yttre och olusten för praktiska sysselsättningar. En student är också redan en herre, som icke just gerna kan förnedras till att sälja knappnålar. – Men det troligare är att en sådan student, som ingen examen har att aflägga, skall finna sig inga studier behöfva, men i stället använda sin tid att lefva gladt med de glada, lättingar som han sjelf, d. ä. med de odugligaste bland hela skaran.

Ganska få, som gått den vägen, hafva blifvit affärsmän af – knappt någon rätt duglig och driftig; men väl hafva mångfaldiga gått förlorade i håglöshet, slarf och dåligt lefverne. Jag tänker, Du har tyvärr intet uppmuntrande exempel i Din k<äre> brorson. 10

Skicka gossen på ett utländskt kontor, der han får börja med att springa ärender, kopiera bref och putsa pulpeterna. Den vägen kan det blifva något dugligt af. Detta är mitt råd. Till 16 år ungefär må man riskera en sådan gosse på skolan och lexläsningen – men då naturligtvis med största gagn på en skola, der alla eller de flesta sträfva till affärsmän. Att vid äldre år än så söka på en sådan kola inhemta det försummade i håg, van<***> k<u>nskaper ville jag ej råda till. Hågen o<ch> <***> kommer lättare under, i praktiken; och bättre <***> mindre skolkunskap hafva håg och erfarenhe<***> <***>rne några lexor mera och vara håglös <***>. 20

Helsa hjertligt Din k<ära> Hustru. Äfven Göran och betyga honom mitt upprigtiga deltag<ande> Jag har tillräckligt fått erfara, huru till jor<den> nedtyngande en sådan förlust är.

Gifve Gud Dig och de Dina helsa och välgång – önskar med broderlig tillgifvenhet

Joh. Vilh. Snellman

30

H:fors den 20 Aug 1857.

P. S. Anmälan till Studentexamen bör ske i början af September, första dagarne. Om så går an, så haf godheten sända mig en fjerding lax – bästa sort – med första ångbåtslägenheten. Tillåt mig få liqvidera här till H. Bo<rgström> C:o, Tollander eller någon annan.

80 FÖRELÄSNINGAR I SEDELÄRA: INLEDNING. 40

HÖSTTERMINEN 1857
HUB, JVS handskriftssamling

<I>

H<öst> T<erminen> 1857.
Sedelära (Inledn<ing> 1–25)
1,

M<ina> H<errar>. Det är icke med synnerligt mod och med glada förhoppningar, jag öppnar denna föreläsningkurs. Jag skulle önskat kunna på en ny väg, den historiska, söka leda H<errarne>s studier till uppfattande af Rättsfilosofins läror. Men jag tvingas göra den sorgliga bekännelse, att jag härtill saknat nödig sinnesro och nödiga själskrafter; hvarföre jag sett mig föranledd ändra min redan till fakulteten 50